

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Podstawy dydaktyki**
2. Kod zajęć/przedmiotu: **15-PODD-NA-11**
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu: **obowiązkowy**
4. Kierunek studiów: **filologia angielska, specjalizacja nauczycielska**
5. Poziom studiów: **I stopień**
6. Profil studiów: **ogólnoakademicki**
7. Rok studiów : **1**
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin: **30h W oraz 15 h ĆW**
9. Liczba punktów ECTS: **2**
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: **dr Anna Basińska, basinska@amu.edu.pl**
11. Język wykładowy: **polski**
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning): **nie**

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:
  - przybliżenie dydaktyki (teorii kształcenia) jako subdyscypliny naukowej pedagogiki i jej związku z dydaktykami szczegółowymi;
  - przekazanie informacji na temat współczesnych dyskursów i podejść do procesów edukacyjnych (w tym behawiorystyczną i konstruktywistyczną teorią uczenia się oraz ich znaczeniem w planowaniu i organizowaniu procesu kształcenia);
  - zapoznanie z celami w procesie edukacyjnym, ich źródłem i rodzajami oraz taksonomią celów poznawczych B. Blooma;
  - zapoznanie z zasadami dydaktyki, organizacją pracy uczniów oraz wybranymi aktywizującymi metodami pracy z uczniami;
  - przybliżenie teoretycznych założeń oceniania oraz możliwych sposobów oceny pracy uczniów;
  - przekazanie informacji na temat klasy jako środowiska edukacyjnego kierowanego przez nauczyciela (zapoznanie z modelami kierowania zespołem klasowym, wybranymi sposobami utrzymywania ładu w klasie i technikami integracji klasy szkolnej);
  - przybliżenie zagadnienia języka instrukcji, czyli komunikacji nauczyciela z uczniami w celach dydaktycznych;
  - uświadomienie konieczności uwzględniania specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów podczas procesu kształcenia;
  - kształtowanie umiejętności doboru metod pracy w zależności od poziomu poznawczego (w tym uczniów z SPE), kulturowego (w tym uczniów z doświadczeniem migracyjnym), statusu społecznego lub materialnego uczniów;
  - zaznajomienie ze sposobami motywowania uczniów do nauki;
  - kształtowanie umiejętności projektowania działań integrujących zespół klasowy;
  - kształtowanie umiejętności formułowania celów kształcenia;
  - kształtowanie umiejętności doboru metody nauczania do nauczanych treści i organizacji pracy uczniów;
  - doskonalenie umiejętności zwięzłej i czytelnej komunikacji z uczniami;
  - promowanie i rozwijanie twórczej oraz refleksyjnej postawy nauczyciela wobec dynamicznie zmieniających się warunków pracy dydaktyczno-wychowawczej;
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): Wymagane są podstawowe informacje na temat rozwoju poznawczego i społeczno-emocjonalnego ucznia na II etapie edukacyjnym.

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EU) dla kierunku studiów oraz EU standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela*

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EU dla kierunku studiów	EU w standardzie - ogólne	EU w standardzie - szczegółowe
15-PD-NA-11_01	zna miejsce dydaktyki w obrębie pedagogiki, rozumie konieczność uwzględniania wniosków z badań naukowych w czasie projektowania procesu kształcenia	K_W01 K_K04	1.1.1 1.1.2	C.W.1 C.K.1
15-PD-NA-11_02	zna sposoby utrzymania ładu i dyscypliny w klasie oraz rozumie procesy społeczne zachodzące w klasie i ma świadomość ich znaczenia w kontekście procesu uczenia się.	K_U04	1.1.1 1.3.2 1.3.3	C.W.2
15-PD-NA-11_03	potrafi zaplanować działania sprzyjające integracji zespołu klasowego	K_U03 K_U04 K_U08	1.2.2 1.3.3	C.W.2 C.U.2 C.K.1
15-PD-NA-11_04	dokona krytycznej analizy współczesnych dyskursów i podejść do procesów edukacyjnych	K_U09	1.1.2	C.W.3 C.K.1
15-PD-NA-11_05	zna i rozumie zasady formułowania celów lekcji; wie do czego służą taksonomie celów; potrafi dokonać analizy zadań z podręcznika pod kątem rozwijanej aktywności umysłowej uczniów (wg taksonomii celów poznawczych B.Blooma)	K_U03	1.1.8 1.2.2	C.W.3 C.U.3 C.K.1
15-PD-NA-11_06	zna i rozumie zasady budowy i organizacji dobrej lekcji, potrafi zaprojektować strukturę wybranego modelu lekcji	K_U06 K_K06	1.1.6 1.1.14 1.2.2	C.W.3 C.W.4 C.U.4 C.K.1
15-PD-NA-11_07	ma wiedzę dotyczącą wybranych aktywizujących strategii i metod pracy z uczniem	K_W04	1.1.15	C.W.3
15-PD-NA-11_08	potrafi zastosować wybrane sposoby indywidualizacji pracy z uczniem oraz motywowania go do nauki z uwzględnieniem specjalnych potrzeb edukacyjnych ucznia	K_U06	1.1.6 1.2.2 1.2.3 1.2.6	C.W.2 C.W.5 C.U.1 C.U.5 C.K.1
15-PD-NA-11_09	potrafi dobrać metody pracy z uczniami odpowiednie do ich potrzeb i możliwości, kontekstu ich życia oraz do założonego celu zajęć	K_U05 K_K10	1.1.6 1.1.15 1.2.2 1.2.12	C.W.5 C.U.1 C.U.3 C.K.1
15-PD-NA-11_10	zna różne sposoby oceniania uczniów; potrafi dokonać wyboru sposobu i formy oceniania w różnych sytuacjach edukacyjnych oraz uzasadnić ten wybór;	K_U04 K_U06	1.2.2 1.2.10 1.2.11	C.W.6 C.U.6 C.K.1
15-PD-NA-11_11	potrafi komunikować się z uczniami w sposób czytelny i zwięzły; wie jak sformułować pytania, aby zachęcić uczniów do aktywności komunikacyjnej	K_U07	1.1.12 1.2.8 1.2.12 1.2.15 1.3.3	C.W.7 C.U.1 C.U.8 C.K.2

*Załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r.

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Dydaktyka, czyli teoria kształcenia.	15-PD-NA-11_01
Kierowanie zespołem klasowym. Budowanie relacji z uczniami. Integracja zespołu klasowego. Sposoby utrzymywania ładu w klasie. Nauczanie w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego.	15-PD-NA-11_02 15-PD-NA-11_03
Współczesne koncepcje nauczania i dyskursy edukacyjne. Behawioryzm oraz konstruktywizm psychologiczny i ich wpływ na projekty dydaktyczne.	15-PD-NA-11_04
Podstawy projektowania procesu kształcenia • budowa lekcji, • modele lekcji, • zasady dydaktyki, • metody nauczania i uczenia się, • środki dydaktyczne (podręcznik, organizatory graficzne, możliwości wykorzystania nowych technologii, tworzenie autorskich pomocy dydaktycznych), • organizacja pracy uczniów na lekcji.	15-PD-NA-11_02 15-PD-NA-11_04 15-PD-NA-11_05 15-PD-NA-11_06 15-PD-NA-11_07 15-PD-NA-11_08
Cele kształcenia • źródła celów, • rodzaje celów, • wyprowadzanie celów szczegółowych z celów ogólnych • taksonomie celów (w tym celów poznawczych B. Blooma) • efekty kształcenia.	15-PD-NA-11_05
Wybrane aktywizujące strategie pracy z uczniami. Metoda projektów i metoda Storyline. Odwrócona klasa.	15-PD-NA-11_07
Indywidualizacja procesu kształcenia a praca z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wyrównywanie szans edukacyjnych. Odkrywanie i rozwijanie predyspozycji i uzdolnień.	15-PD-NA-11_08 15-PD-NA-11_09
Diagnostyka i ocenianie szkolnego uczenia się. Zalety i wady struktur opartych na rywalizacji i struktur opartych na współpracy służących realizacji celów. Tradycyjne i alternatywne metody oceny wyników uczniów oraz ich ograniczenia. Ocenianie kształtujące. Rubryki. Edukacyjna wartość dodana.	15-PD-NA-11_10
Rozbudzanie i utrzymywanie motywacji do uczenia się. Rozwijanie umiejętności uczenia się uczniów.	15-PD-NA-11_08
Język instrukcji w klasie. Prowadzenie dyskusji z uczniami, zadawanie pytań, wydawanie poleceń. Rozbudzanie aktywności komunikacyjnej uczniów na lekcji.	15-PD-NA-11_11

5. Zalecana literatura:

- Bereźnicki F., Podstawy kształcenia ogólnego, Oficyna wydawnicza Impuls, Kraków 2011 (dostępna on-line w BU).
- Bereźnicki F., Podstawy dydaktyki, Oficyna wydawnicza Impuls, Kraków 2007 (dostępna on-line w BU).
- Garstka T., Śliwerski A., Psychopedagogiczne mity 2. Dlaczego warto pytać o dowody, Wolters Kluwer, Warszawa 2019.
- Edwards C.H., Dyscyplina i kierowanie klasą, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006.
- Filipiak E., Rozwijanie zdolności uczenia się. Z Wygotskim i Brunerem w tle, GWP, Sopot 2012.
- Istota uczenia się. Wykorzystanie wyników badań w praktyce, red. H. Dumont, D. Istance, F. Benavides, OECD, Warszawa 2013.

- Klus-Stańska D., Dydaktyka wobec chaosu pojęć i zdarzeń, Wydawnictwo Akademickie ŻAK, Warszawa 2010.
- Kopaczyńska I., Ocenianie szkolne wspierające rozwój ucznia, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2004.
- Limont W., Uczeń zdolny. Jak go rozpoznać i jak z nim pracować, GWP,
- Meighan R. & Siraj-Blatchford, A Sociology of Educating, CONTINUUM, London and New York, 2000 (chapter 6)
- Mietzel G., Psychologia dla nauczycieli. Jak wykorzystać teorie psychologiczne w praktyce dydaktycznej, GWP, Gdańsk 2009.
- Nolting H. P., Jak zachować porządek w klasie, GWP, Gdańsk 2004.
- Okoń W., Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 2003.
- Pedagogika 2. Podręcznik akademicki, red. Z. Kwieciński, B. Śliwowski, PWN, Warszawa 2014.
- Petty G., Nowoczesne nauczanie, GWP, Sopot 2018.
- Reid. J.A., Forrestal P., Cook J., Uczenie się w małych grupach w klasie, WSIP, Warszawa 1996.
- Simonds C.J., Cooper P.J., Communication for the Classroom Teacher, Pearson, 2011.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	X
Wykład problemowy	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	X
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	X
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	X
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	X
Praca w grupach	X
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu										
	15-PD-NA-11_01	15-PD-NA-11_02	15-PD-NA-11_03	15-PD-NA-11_04	15-PD-NA-11_05	15-PD-NA-11_06	15-PD-NA-11_07	15-PD-NA-11_08	15-PD-NA-11_09	15-PD-NA-11_10	15-PD-NA-11_11
Egzamin pisemny											
Egzamin ustny											
Egzamin z „otwartą książką”											
Kolokwium pisemne	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x
Kolokwium ustne											
Test											
Projekt											
Esej											
Raport											
Prezentacja multimedialna											
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)											
Portfolio											
Analiza studium przypadku								x	x		
Projekt oceny kształtującej pracy ucznia										x	
Projekt struktury lekcji						x					
Projekt działań integrujących zespół klasowy			x								

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		45
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	3
	Czytanie wskazanej literatury	2
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektów zaliczeniowych	5
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	5
	Inne (jakie?) -	
...		
SUMA GODZIN		60
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		2

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): student bardzo dobrze zna i rozumie zagadnienia z zakresu podstaw dydaktyki ogólnej, potrafi zastosować odpowiednie rozwiązanie do konkretnego problemu natury dydaktycznej, bardzo dobrze opanował umiejętność projektowania działań dydaktycznych;

dobry plus (+db; 4,5): student bardzo dobrze zna i rozumie zagadnienia z zakresu podstaw dydaktyki ogólnej, potrafi zastosować odpowiednie rozwiązanie do konkretnego problemu natury dydaktycznej, popełnia drobne błędy w projektowaniu działań dydaktycznych;

dobry (db; 4,0): student dobrze zna i rozumie zagadnienia z zakresu podstaw dydaktyki ogólnej, zazwyczaj potrafi zastosować odpowiednie rozwiązanie do konkretnego problemu natury dydaktycznej, popełnia nieliczne błędy w projektowaniu działań dydaktycznych;

dostateczny plus (+dst; 3,5): student zna i rozumie zagadnienia z zakresu podstaw dydaktyki ogólnej w stopniu podstawowym, rzadko potrafi zastosować odpowiednie rozwiązanie do konkretnego problemu natury dydaktycznej, popełnia istotne błędy w projektowaniu działań dydaktycznych;

dostateczny (dst; 3,0): student zna i rozumie tylko podstawowe zagadnienia z zakresu podstaw dydaktyki ogólnej, tylko czasami potrafi zastosować odpowiednie rozwiązanie do konkretnego problemu natury dydaktycznej, popełnia liczne błędy w projektowaniu działań dydaktycznych;

niedostateczny (ndst; 2,0): student nie zna lub nie rozumie zagadnień z zakresu podstaw dydaktyki ogólnej, nie potrafi zastosować odpowiednich rozwiązań do konkretnego problemu natury dydaktycznej, nie potrafi zaprojektować działań dydaktycznych.